

**Materiały pomocnicze dla nauczyciela do przygotowania
planu wynikowego dla klasy II, semestr 1, liceum ogólnokształcącego i technikum**

Uwaga: Treści z zakresu rozszerzonego zaznaczono na żółto. Tematy z zakresu rozszerzonego dodatkowo opatrzone literami **ZR**.

Materiał	Środki dydaktyczne GWO zamieszczone na stronie internetowej	Wymagania w podstawie programowej Uczeń:	Wymagania szczegółowe zoperacjonalizowane Uczeń:
WPROWADZENIE			
<p><u>podręcznik</u> Tablica chronologiczna, s. 8 <i>O epoce</i>, s. 10</p> <p><u>Czytanie ze zrozumieniem</u> Maria Straszewska, <i>Romantyzm</i>, s. 22</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 1 (teoria)</p> <p>Pomosty – seria filmów edukacyjnych – <i>Napoleon na tronie cesarskim</i> Ingres – <i>Wędrowiec ponad morzem</i> Friedrich (klasycyzm – romantyzm)</p> <p>Klucze do obrazów – William Blake <i>Stworzenie świata</i> – Eugène Delacroix <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i></p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Czytanie ze zrozumieniem</u> – klucz odpowiedzi, schemat punktowania</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: [...] oświecenie, romantyzm [...]. I.1.1 • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz [...], odę, [...] balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe I.1.3 • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje romantyzm w historii literatury • omawia chronologię epoki • wyjaśnia genezę nazwy epoki i pojęcie preromantyzmu • wskazuje ważne wydarzenia historyczne doby romantyzmu w Europie i w Polsce • wymienia czołowych przedstawicieli romantyzmu europejskiego i polskiego: pisarzy, filozofów, ludzi sztuki • określa romantyczne inspiracje, motywy i tematy • wie, jakie znaczenie w romantyzmie miała poezja oraz jaką rolę odgrywał poeta • definiuje pojęcie wieszcza • wymienia gatunki literackie, po które chętnie sięgali twórcy romantyczni, m.in. gatunki synkretyczne: balladę oraz powstałe w romantyzmie powieść poetycką i dramat romantyczny • nazywa charakterystyczne cechy bohatera romantycznego • wyjaśnia, na czym polegało zjawisko syntezy sztuk w romantyzmie

<p>Nauka o języku Style językowe w polszczyźnie, s. 24</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Style językowe – karta pracy</p>		<p>i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych I.1.11</p>	
		<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych I.2.1 • analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację I.2.2 • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), retorycznych (przemówienie, laudacja, homilia), popularnonaukowych i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość i komentarz; rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; rozróżnia odpowiedzi właściwe i unikatowe I.2.3 • określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; rozumie pojęcie <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście popularnonaukowym fragment odnoszący się do cech romantycznego twórcy • określa główną myśl analizowanego artykułu • ustala, jaki środek dominuje we fragmencie artykułu <i>Romantyzm</i> i określa jego funkcję • wskazuje podobieństwa i różnice między starożytnym teatrem greckim a teatrem romantycznym • nazywa podstawowe nurty filozoficzne (idealizm romantyczny, panteizm, determinizm dziejowy) i określa ich wpływ na kulturę epoki • wyjaśnia romantyczną fascynację sztuką pejzażu • wskazuje determinanty w malarstwie doby romantyzmu: duchowość i emocjonalność

		<p>w sztafowaniu odbioru dzieła I.2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki I.2.5 • odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki I.2.6 	
	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi II.1.1 • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi II.1.3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy i interpretacji tekstów, wykorzystując dotychczas zdobytą wiedzę z gramatyki języka polskiego • podaje parafrazę słowotwórczą wyrazu „prawodawca” • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i wyjaśnia ich funkcje w tekście • uzasadnia, do czego odnosi się pojęcie stylu
	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście II.2.1 • rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania II.2.2 • rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku II.2.3 • określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie różnych epok; odnosi wskazane 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje definicję stylu • określa cechy dobrego stylu • charakteryzuje style funkcjonalne (użytkowe) • wyjaśnia, dlaczego styl artystyczny ma przede wszystkim wywołać wrażenie u odbiorcy • omawia charakterystyczne cechy poszczególnych rodzajów stylu • przyporządkowuje podane sformułowania do poszczególnych stylów językowych • wskazuje wypowiedzi, w których posłużono się nieodpowiednim stylem • wymienia cechy języka potocznego • wyjaśnia, jakie funkcje pełni użycie stylu potocznego

		<p>zjawiska do współczesnej polszczyzny II.2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje stylizacji (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście II.2.6 rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego II.2.7 	<p>w codziennej komunikacji, a jakie – w tekstach kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> przekształca ogłoszenie w tekst sformułowany w stylu urzędowym podaje przykłady środków językowych świadczących o przynależności tekstu do stylu publicystycznego wskazuje w tekście i nazywa cechy stylu naukowego przeredagowuje tekst naukowy w tekst popularnonaukowy definiuje styl indywidualny charakterystyczny dla epoki lub twórcy
	<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną) II.3.3 posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej II.3.5 charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej) II.3.10 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w artykule funkcje: informatywną, poetycką, impresywną posługuje się różnymi odmianami polszczyzny – podaje przykład tekstu, który służy np. przybliżeniu wiedzy językowej zwykłym czytelnikom, porozumiewaniu się w codziennych sytuacjach, omówieniu aktualnego problemu społecznego analizuje styl tekstów publikowanych w internecie
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych III.1.1 wskazuje i rozróżnia cele 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia prawdziwość stwierdzeń zawartych w artykule – stawia tezy i formułuje adekwatne argumenty wskazuje cele perswazyjne w analizowanym artykule wyjaśnia, w jaki sposób użyte m.in. wyliczenia oddziałują na odbiorcę

		<p>perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej</p> <p>III.1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę III.1.4 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie III.2.1 • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki III.2.2 • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji III.2.4 	<ul style="list-style-type: none"> • rzeczowo uzasadnia własne zdanie, oceniając prawdziwość twierdzeń odnoszących się do tekstu Marii Straszewskiej • podczas formułowania wypowiedzi bierze pod uwagę adresatów i cel wypowiedzi • zgodnie z normami i poleceniami, redaguje informacje, uzasadnienia, odpowiedzi: wyjaśnia, co oznacza sformułowanie „osobowość twórcy...”, tłumaczy funkcję cytatu, wyjaśnia zastosowaną metaforę, dopisuje wyrażenia synonimiczne • określa funkcje znaków interpunkcyjnych: cudzysłowu, myślników, kropki, przecinków • formułuje argumenty na podstawie własnego doświadczenia – wyjaśnia, czym charakteryzują się style prezentowane przez osoby widniejące na zdjęciach • poprawia błędne zdania, w których zastosowano nieodpowiedni styl – komentuje swoje decyzje poprawnościowe • przekształca ogłoszenie, zachowując sens tekstu i stosując odpowiednie środki językowe
	<p>IV. Samokształcenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętności pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska IV.1 • porządkuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętność pracy samodzielnej podczas czytania i analizowania tablicy eksponującej chronologię epoki, tekstu wprowadzającego odbiorcę w tematykę epoki romantyzmu oraz artykułu Marii Straszewskiej • prezentuje własne stanowisko • porządkuje informacje dotyczące epoki romantycznej w problemowe całości (filozofia, literatura, sztuka, tło

			<p>w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach IV.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi IV.6 • posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line IV.8 	<p>historyczne, muzyka, malarstwo, teatr; synteza sztuk; inspiracje i tematy; rola poety i poezji; nowy typ bohatera)</p> <ul style="list-style-type: none"> • syntetyzuje poznawane treści • tłumaczy, jaką funkcję pełni cytat z <i>Ody</i> Williama Wordswortha • wybiera z tekstu cytaty na poparcie swojej tezy interpretacyjnej • posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi, szukając wyjaśnienia pojęć charakterystycznych dla epoki, m.in.: gotycyzm, panteizm, metafizyka, irracjonalizm, orientalizm, ludowość, wieszcz, historiozofia, synteza sztuk oraz pojęć synonimicznych do wyrazów egotyzm i imaginacja
ROMANTYZM				

<p><u>podręcznik:</u> Spektakl natury. Caspar David Friedrich, <i>Wschód księżycy nad morzem</i>, s. 30</p> <p>ZR Idealizm i indywidualizm w filozofii przełomu XVIII i XIX wieku. Johann Gottlieb Fichte, <i>Pierwsze wprowadzenie do teorii wiedzy</i>, s. 33, Friedrich Schelling, <i>Filozofia sztuki</i>, s. 35, Friedrich Schlegel, <i>Fragmety z „Athenäum”</i>, s. 35</p> <p>Inspiracje niemieckich prekursorów romantyzmu, s. 37. Johann Wolfgang</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Spektakl natury</u> – materiały do wycięcia – reprodukcja obrazu: Nicolas Poussin, <i>Orfeusz i Eurydyka</i></p> <p>Klucze do obrazów – Caspar David Friedrich <i>Wschód księżycy nad morzem</i></p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Filozofia przełomu XVIII i XIX wieku</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy do epok – karta pracy nr 2 (tekst M. Strzyżewskiego)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Prekursorzy romantyzmu</u> – materiały do wycięcia</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, [...], literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r. I.1.1 • rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (fantastyczną, symboliczną, mimetyczną, realistyczną, naturalistyczną, groteskową) I.1.2 • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielanekę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe I.1.3 • rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje romantyzm w historii literatury • omawia chronologię epoki • określa romantyczne inspiracje, motywy i tematy • wie, jaką rolę w romantyzmie odgrywali poezja i poeta, sztuka i artysta • rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów Johanna Gottlieba Fichte, Friedricha Schellinga i Friedricha Schlegla oraz ich związek z programami epoki (idealizm i indywidualizm w filozofii przełomu XVIII i XIX w.) • wie, że pojęcia idealizmu i indywidualizmu były dla romantyków kluczowe • wykorzystuje w interpretacji utworów potrzebne konteksty, zwłaszcza kontekst filozoficzny • wskazuje niemieckich prekursorów romantyzmu – Johanna Wolfganga Goethego i Fryderyka Schillera • rozpoznaje konwencje literackie m.in. w utworach Goethego i Schillera (fantastyczną, baśniową) i określa ich cechy w utworach • wymienia podstawowe cechy gatunkowe ballady • rozpoznaje w balladach Goethego i Schillera środki artystycznego wyrazu poznane w szkole podstawowej dostrzega i interpretuje treści symboliczne • rozpoznaje w balladach tragizm, określa jego funkcję i rozumie wartościujący charakter • rozpoznaje fascynacje romantyków twórczością ludową, którą uznali za najbliższą własnej koncepcji poezji • rekonstruuje świat przedstawiony w balladach <i>Król elfów</i> oraz <i>Rękawiczka</i> • ustala, jakie znaczenie mają nastrój i napięcie zbudowane w balladach <i>Król elfów</i> oraz <i>Rękawiczka</i> • dostrzega istotę problematyki moralnej eksponującej problem winy i kary w balladach • dostrzega kontynuacje i nawiązania (np. do etosu rycerskiego) w porównywanych utworach • wskazuje angielskich prekursorów romantyzmu zwanych poetami jezior lub lakistami
---	--	--	---	--

<p>Goethe, <i>Król elfów</i>, s. 38, Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka</i>, s. 40</p>	<p>– reprodukcja obrazu: Caspar David Friedrich, <i>Skały kredowe na Rugii</i> – komiks</p>		<p>artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje I.1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego I.1.5 • rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter I.1.6 • rozumie pojęcie groteski, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej artystyczny i wartościujący charakter I.1.7 • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że ważną rolę w twórczości Williama Wordswortha i amuela T. Coleridge’a odgrywało tło historyczne, a kluczowa była fascynacja przyrodą • zna program poetycki poetów jezior • wskazuje środki stylistyczne służące podkreśleniu stanu emocjonalnego osoby mówiącej • przedstawia propozycję interpretacji twórczości angielskich poetów jezior • wyjaśnia, jaką funkcję w procesie poznania pełni przyroda • przedstawia propozycję interpretacji motta poprzedzającego utwór <i>Przygnębienie: Oda</i> • interpretuje obraz przyrody ukazany w wierszach angielskich poetów • rozpoznaje, że twórcy romantyczni nadali pejzażowi wyjątkowe znaczenie • dostrzega, że symboliczne treści prezentowanych krajobrazów odzwierciedlały światopogląd romantyków • zwraca uwagę na motywy wanitatywne w pejzażach • interpretuje symboliczne znaczenie pejzażu romantycznego • wie, że powieść epistolarna <i>Cierpienia młodego Wertera</i> została uznana za najważniejszy utwór preromantyzmu • zna i wymienia cechy gatunkowe powieści epistolarniej, wskazuje jej cechy w utworze Goethego • wie, że bohater utworu Goethego stał się pierwowzorem bohatera werteryzmu, a jego losy i światopogląd ukształtowały nowy typ postawy, zwany werteryzmem • dokonuje eksplikacji literackiej utworu • rozpoznaje w powieści epistolarniej tragizm i rozumie jego wartościujący charakter • odszukuje w listach fragmenty, które świadczą o wrażliwości bohatera • na podstawie rozmowy Wertera z Albertem tworzy obraz romantycznego kochanka • określa stan emocjonalny Wertera • wskazuje wyrażenia i zwroty świadczące o tym, że list do Loty jest rodzajem testamentu bohatera
<p>ZR Twórczość angielskich poetów jezior, s. 43. William Wordsworth, <i>Wymówki i odpowiedź</i>, s. 44, Samuel T. Coleridge, <i>Przygnębienie: Oda</i>, s. 46</p>				
<p>Pejzaż romantyczny, s. 48</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Pejzaż romantyczny</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 3 (Obrazy 1)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 4 (Obrazy 1)</p>			
<p>Wcielenia bohatera romantycznego, s. 50 Johann Wolfgang Goethe, <i>Cierpienia młodego Wertera</i>,</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Werter</u> – zdjęcia pomników Goethego: w parku</p>			

<p>s. 51; <u>Nawiązanie</u> Hubert Dobaczewski <i>Magistrze Pigularzu</i>, s. 61</p> <p>Wcielenia bohatera romantycznego. George Byron, <i>Giaur</i>, s. 62</p> <p><u>Nauka o języku</u> O znaczeniu wyrazu, s. 70</p> <p>Dramat romantyczny; infografika, s. 72</p>	<p>Lincolna w Chicago i w ogrodzie Burgarten w Wiedniu – reprodukcja obrazu: Wilhelm Amberg, <i>Lektura „Cierpień młodego Wertera”</i></p> <p><u>Cierpienia młodego Wertera</u> – reprodukcja obrazu: François-Charles Baude, <i>Śmierć Wertera</i> – opis obrazu – fragment lektury</p> <p>Toposy – gra online</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Giaur</u> – tekst i ilustracje dotyczące zjawiska dandyzmu – wzór tabeli</p> <p>SluchApka – George Byron, <i>Giaur</i> (fragmenty)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego</p>		<p>I.1.8</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji I.1.9 • rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje I.1.10 • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych I.1.11 • w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy i zachowania Wertera, które przyczyniły się do stworzenia kreacji bohatera werterycznego • dostrzega inne postaci literackie i filmowe, które można by określić mianem bohatera werterycznego • określa rolę i związek wartości uniwersalnych z problematyką utworu • wie, że bajronizm to postawa wykreowana w twórczości George’a Byrona • wie, że bohater bajroniczny to odmiana bohatera romantycznego • definiuje powieść poetycką; wie, że to gatunek narracyjny powstały w romantyzmie • na podstawie <i>Giaura</i> omawia cechy powieści poetyckiej • dokonuje eksplikacji literackiej powieści poetyckiej Byrona • rozpoznaje związek pomiędzy tematyką i problematyką społecznymi, historycznymi i egzystencjalnymi (orientalizm, sprzeciw wobec tyranii, walka narodowowyzwoleńcza, romantyczna miłość, wyobcowanie) • określa czas i miejsce akcji w <i>Giaurze</i> • wnioskuje, jak brak chronologii akcji wpływa na budowanie nastroju i kreację bohatera • analizuje sposób prowadzenia narracji • dostrzega analogie pomiędzy opisami przyrody a stanem emocjonalnym Giaura • wskazuje cechy i zachowania Giaura typowe dla bohatera bajronicznego • określa rolę każdego z bohaterów: Leili, Giaura i Hassana w trójkącie miłosnym • udowadnia, że w scenie śmierci Hassana autor wykorzystał frenezję romantyczną i wyjaśnia, jak ten zabieg wpływa na charakterystykę Giaura • wie, że frenezja romantyczna to cecha charakterystyczna jednego z literackich nurtów romantyzmu, tzw. literatury szalonej • charakteryzuje miłość Giaura do Leili, wypisując środki stylistyczne wykorzystane do opisanego uczucia
--	--	--	--	--

<p>Przekroczyć granice ludzkiego poznania... Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust</i>, s. 74</p> <p>Groza w kulturze romantycznej, s. 80. Mary Shelley, <i>Frankenstein, czyli Współczesny Prometeusz</i>, s. 81; <u>Nawiązanie</u> Francisco Goya <i>Saturn pożerający własne dzieci</i>, Johann Heinrich Füssli, <i>Mara nocna</i>, s. 83 Filmy grozy i ich romantyczne</p>	<p><u>Dramat romantyczny</u> – wzór tabeli</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Faust</u> – reprodukcje obrazów: Jan Matejko, <i>Alchemik Sędziwój i król Zygmunt III</i>, nieznanego autora <i>Faust i Mefisto podczas gry w szachy</i>, Ary Scheffer, <i>Faust w swojej pracowni</i>, Georg Friedrich Kersting, <i>Faust w pracowni</i> oraz grafiki: Hans Vredeman de Vries, <i>Laboratorium alchemika</i> – wzór tabeli – materiały do wycięcia</p>		<p>trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego I.1.12</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne I.1.13 • przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej I.1.14 • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny I.1.15 • rozpoznaje obecne w 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje Giaura z Werterem, wskazując podobieństwa i różnice w kreacji bohaterów romantycznych • wie, że w romantyzmie ukształtował się nowy gatunek literacki – dramat romantyczny • wymienia cechy dramatu romantycznego; wie, w jaki sposób realizowany był przez romantyków nowy wzorzec artystyczny • wymienia tytuły utworów należących do polskiego dramatu romantycznego • wie, że od imienia bohatera dramatu romantycznego <i>Faust</i> ukuto termin „bohater faustyczny” • wie, że Goethe legendę doktora Faustusa połączył z ludową opowieścią i warstwą filozoficzną: rozważaniami o Bogu, ludzkiej naturze, istocie dobra i zła, prawach i powinnościach uczonego • dostrzega w <i>Fauście</i> liczne nawiązania do mitologii, Biblii, twórczości Szekspira, kultury ludowej • wykazuje związek z Księżą Hioba • udowadnia, że poznanie romantyczne zostało przeciwstawione poznaniu oświeceniowemu • dostrzega ironię w ocenie przez Fausta możliwości Mefistofelesa • wie, że literatura romantyczna stworzyła dwa najważniejsze wzorce kultury strachu: żywego trupa i wampira • wie, że zainteresowanie grozą w romantyzmie wpłynęło na powstanie nowego gatunku literackiego – powieści gotyckiej • definiuje powieść gotycką i wskazuje jej cechy w utworze Mary Shelley <i>Frankenstein, czyli Współczesny Prometeusz</i> • dostrzega nawiązania do popularnych w XIX w. lektur – <i>Prometeusz</i> Ajschylosa i <i>Fausta</i> Goethego • zauważa, że książka Mary Shelley podejmuje kilka ważnych dla romantyków wątków: granicy między nauką a etyką, tematu Pięknej i Bestii, odpowiedzialności twórcy za to, co tworzy, oraz zadaje pytania o źródła zła • przedstawia wizerunek ożywionego monstrem • wskazuje elementy przyrody, które są obecne podczas ożywienia stwora • ocenia postępowanie Wiktora pod względem etycznym
---	--	--	--	--

<p>korzenie. <i>Frankenstein</i> Kennetha Branagha, s. 84</p> <p>ZR Romantyczny duet: groza i szaleństwo, s. 87. <i>Zagłada domu Usherów</i> Edgara Allana Poe, s. 88</p> <p>Spór romantyków z klasykami. Kazimierz Brodziński, <i>O klasycyzmie i romantyzmie</i>, s. 91, Jan Śniadecki, <i>O piśmie klasycznym i romantycznym</i>, s. 93</p> <p>Adam Mickiewicz – zakurzony wizerunek czy barwna postać? Infografika, s. 96</p> <p>Między klasycyzmem</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Romantyczny duet – Douglas Percy, drzeworyt do <i>Zagłady domu Usherów</i> Edgara Allana Poe, reprodukcja</p> <p>Sprawdzian do lektury po omówieniu</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Spór romantyków z klasykami – karykatura przedstawiająca pojedynek Delacroix i Ingresy – reprodukcja akwaforty: Francisco Goya, <i>Kiedy rozum śpi, budzą się upiory</i></p> <p>Karty pracy do wierszy – Julian Przyboś, <i>Powrót z Nowogródka</i></p> <p>SłuchApka – Adam Mickiewicz, <i>Oda</i></p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<p>utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości I.1.16</p> <p>• przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych I.2.1</p> <p>• analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację I.2.2</p> <p>• rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż[...], popularnonaukowych i naukowych (rozprawa) [...]);</p> <p>• rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; rozróżnia odpowiedzi właściwe i unikatowe I.2.3</p> <p>• określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; rozumie pojęcie <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę w</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega odwołania autorki do Dantego • definiuje mit wampiryczny • dostrzega romantyczne korzenie w filmach grozy • wie, że <i>Frankenstein</i> Kennetha Branagha to przykład klasycznego kina grozy opartego na romantycznej konwencji (moralność a nauka, piękno a brzydota, intelekt a uczucie) • porównuje historię Frankensteinia i Stwora z wątkami stworzenia człowieka z Księgi Rodzaju i mitem o Prometeuszu • wie, że utwór E.A. Poe <i>Zagłada domu Usherów</i> został napisany jako odpowiedź na ówczesne potrzeby czytelników • uznaje E.A. Poe za współczesnego ojca literatury grozy • odnajduje w utworze cechy noweli gotyckiej • omawia okoliczności pogrzebu Madeline • opisuje dom Usherów oraz miejsce, w którym odbył się pochówek • opisuje wygląd zmarłej oraz wygląd Roderyka po pogrzebie siostry • określa, które emocje udzielają się narratorowi • opisuje nastrój dominujący w opowiadaniu – wskazuje środki językowe, które go tworzą • porównuje zachowanie Roderyka po śmierci siostry z zachowaniem lady Makbet po zamordowaniu króla Duncana w <i>Makbecie</i> Szekspira • tłumaczy, jakie przesłanie moralne wynika z zakończenia opowiadania, i wskazuje podobne rozwiązania w innych utworach romantycznych • porównuje obraz upiora lady Madeline z innymi tego typu wizerunkami znanymi z literatury romantycznej i innymi tekstami kultury • wie, że na początku XIX stulecia doszło do konfrontacji zwolenników dwóch światopoglądów: klasycznego oraz romantycznego określanego mianem walki romantyków z klasykami • wie, że polemiczny dyskurs przeszedł do historii jako pierwszy tak poważny konflikt pokoleniowy
--	---	--	--	---

<p>a romantyzmem, s. 98. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i>, s. 99; <u>Nawiązanie</u> Andrzej Sobczak, <i>Dorośle dzieci</i>, s. 102</p>	<p><i>do młodości</i> Toposy – gra online</p>		<p>kształtowaniu odbioru dzieła I.2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki I.2.5 • odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki I.2.6 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty, w których Kazimierz Brodziński ukazuje relacje między klasykami a romantykami oraz wartości istotne dla każdego pokolenia • zapoznaje się z informacjami na temat życia i twórczości pierwszego z polskich wieszczów – Adama Mickiewicza • wie, jakie gatunki literackie uprawiał Adam Mickiewicz • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych jako lektury obowiązkowe • wie, że <i>Oda do młodości</i> Adama Mickiewicza, traktowana jako wyraz buntu młodych, była inspirowana utworem Fryderyka Schillera <i>Do radości</i>
<p>Czucie i wiara czy mędrca szkiełko i oko? Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i>, s. 104; <u>Nawiązanie</u> Władysław Broniewski, <i>Ballady i romanse</i>, s. 108</p>	<p>SłuchApka – Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i> Toposy – gra online</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi II.1.1 • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze II.1.2 • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi II.1.3 • rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi II.1.4 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że <i>Odę do młodości</i> uznano za manifest ówczesnego młodego pokolenia • zna cechy gatunkowe ody • dostrzega w wierszu Mickiewicza patos oraz liczne gatunkowe nawiązania do mitologii • odnajduje w utworze hiperbolizację • uzasadnia, że kompozycja <i>Ody do młodości</i> jest oparta na kontraście: młodzi a starzy w zakresie przestrzeni, w której się sytuują, postaw, które przyjmują, wartości, którymi się kierują • wskazuje w <i>Odzie do młodości</i> pierwiastki klasycystyczne i romantyczne świadczące o przełomowości utworu • w nawiązaniu interpretuje tekst piosenki <i>Dorośle dzieci</i>, w której dostrzega opozycję my – oni • wyjaśnia, kim są tytułowe dorośle dzieci, i jaki jest ich stosunek do życia i świata • porównuje tekst piosenki <i>Dorośle dzieci</i> z <i>Odą do młodości</i> • wie, że <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza jest wyrazem romantycznej fascynacji ludową cudownością i szekspiryzmem • wie, że <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza stanowi manifest programowy romantyzmu
<p>Ludowa wyobraźnia i ludowa moralność w balladach Adama Mickiewicza, s. 109. Adam Mickiewicz <i>Rybka</i>, s. 110, <i>Ucieczka</i>, s. 113; <u>Nawiązanie</u> Agnieszka Osiecka, <i>Oczy tej malej</i>, s. 117</p>	<p>SłuchApka – Adam Mickiewicz, <i>Rybka</i></p>			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację ukazaną w utworze, odwołując się do elementów świata przedstawionego w balladzie
<p><u>lektura</u> Adam Mickiewicz,</p>	<p>Sprawdzian do lektury po omówieniu</p>			

<p><i>Dziady. Część IV.</i> Geneza powstania utworu, s. 119</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część IV,</i> „Prawdy żywe” przeciw „prawdom martwym”. Spór światopoglądowy w IV części <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza, s. 121</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część IV,</i> Piekło i raj romantycznej miłości, s. 127; <u>Nawiązanie</u> Marc Chagall, <i>Ponad miastem,</i> s. 132, Dorota Masłowska, <i>Wojna polsko-ruska pod flagą biało- czerwoną,</i> s. 133</p> <p><u>Sztuka pisania.</u> Referat, s. 135</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 8 (Mickiewicz, <i>Do M.</i>)</p> <p>SłuchAпка – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część IV</i> (Romantyczna miłość)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Referat – infografika: Sztuka tworzenia referatu</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Zróznicowanie języka</p> <p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście II.2.1 • rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania II.2.2 • określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie różnych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny II.2.4 • zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym II.2.5 • rozpoznaje rodzaje stylizacji (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście II.2.6 • rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego II.2.7 • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, jak duch Jasia wpływa na świat przedstawiony w balladzie i na postawy bohaterów • interpretuje motto ballady • wskazuje związek między treścią utworu a filmem <i>Uwierz w ducha</i> Jerry’ego Zuckera • analizuje wypowiedź starca oraz słowa narratora • wskazuje cechy ballady w utworze <i>Romantyczność</i> • opisuje sytuacje ukazane w utworze <i>Ballady i romanse</i> Władysława Broniewskiego • przedstawia bohaterkę utworu – Ryfkę • wymienia motywy religijne wykorzystane w wierszu Władysława Broniewskiego • charakteryzuje język utworu <i>Ballady i romanse</i>, wskazuje dominujące środki artystyczne i określa ich funkcje • porównuje Ryfkę z Karusią • wie, że popularność ballady w literaturze romantycznej wiązała się z zainteresowaniem życiem i kulturą ludu • wie, że do romantyków przemawiały proste prawdy moralne przekonujące o tym, że każda wina musi zostać ukarana, a każda krzywda – pomszczona • odwołuje się do tekstów omawianych w szkole podstawowej: wybranych ballad oraz II części <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • omawia podejmowaną w tych utworach prawdę moralną • wymienia bohaterów ballad <i>Rybka</i>, <i>Ucieczka</i> i określa miejsce zdarzeń • charakteryzuje narratorkę opowieści jako współczującego człowieka z ludu • wyjaśnia, jaką funkcję pełni motyw metamorfozy • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w balladach <i>Rybka</i>, <i>Ucieczka</i> • wskazuje środki językowe, które określają nastrój utworu • wyjaśnia, w jaki sposób poeta stworzył nastrój grozy w omawianych balladach • ustala, jakie ludowe wierzenia i wyobrażenia zostały przedstawione w balladach • odtwarza historię miłosną przedstawioną w utworze Agnieszki
---	---	--	---	--

<p>„Jedźmy, nikt nie woła...” O romantycznym podróżowaniu w „Sonetach krymskich” Adama Mickiewicza, s. 137. Adam Mickiewicz, <i>Burza</i>, s. 139, <i>Bakczysaraj</i>, s. 140, <i>Grób Potockiej</i>, s. 141, <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i>, s. 142; <u>Nawiązanie</u> Ziemowit Szczerek, <i>Przyjdzie Mordor i nas zje, czyli tajna historia Słowian</i>, s. 144</p> <p><u>lektura</u> Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i>. Złożona osobowość bohatera romantycznego, s. 146</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i>.</p>	<p>Karta pracy do form wypowiedzi – referat</p> <p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Burza</i></p> <p>Toposy – gra online</p> <p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i> (fragmenty)</p> <p>Załączniki do podręcznika</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="734 188 1048 890"></td> <td data-bbox="1057 188 1397 890"> <p>w tym perswazyjną) II.3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi [...], dba o jasność i precyzję komunikatu II.3.4 posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej II.3.5 stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda-fałsz, poprawność-niepoprawność II.3.7 charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej) II.3.10 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="734 896 1048 1161"> <p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p> </td> <td data-bbox="1057 896 1397 1161"> <ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...] II.4.1 wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu II.4.2 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="734 1168 1048 1390"> <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> </td> <td data-bbox="1057 1168 1397 1390"> <ul style="list-style-type: none"> formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych III.1.1 wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi </td> </tr> </table>		<p>w tym perswazyjną) II.3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi [...], dba o jasność i precyzję komunikatu II.3.4 posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej II.3.5 stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda-fałsz, poprawność-niepoprawność II.3.7 charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej) II.3.10 	<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...] II.4.1 wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu II.4.2 	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych III.1.1 wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi 	<p>Osieckiej</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Jagnę i Jana analizuje, do której z ballad Mickiewicza nawiązuje piosenka <i>Oczy tej malej</i> zna czas i okoliczności powstania dramatu romantycznego <i>Dziady. Część IV</i> wie, że na kształt dramatu miała wpływ lektura dzieł Rousseau, Byrona, Scotta i Goethego interpretuje dramat, jako romantyczną opowieść o miłości i cierpieniu wie, że zgodnie z konwencją romantyczną dramat <i>Dziady. Część IV</i> to utwór synkretyczny definiuje dramat romantyczny jako gatunek literacki zna kompozycję dramatu <i>Dziady. Część IV</i> gromadzi informacje na temat świata przedstawionego w dramacie analizuje słownictwo oraz metafory wyrażające uczucia i emocje gromadzi informacje na temat Pustelnika wymienia najistotniejsze cechy Gustawa przedstawia różnice między poglądami Gustawa i Księdza na temat: świata, wartości, poglądów na temat roli człowieka i obrzędu dziadów na podstawie IV części <i>Dziadów</i> określa cechy miłości romantycznej wie, jakie tematy porusza Gustaw, kogo i przed czym przestrzega porównuje dyskusję Gustawa z Księdzem z polemiką narratora <i>Romantyczności</i> ze starcem wskazuje elementy wspólne dla II i IV części <i>Dziadów</i> na podstawie analizy zachowania Gustawa omawia rolę motywu szaleństwa w utworze omawia relację między bohaterami przedstawioną na obrazie Marca Chagalla <i>Ponad miastem</i> wyjaśnia symboliczne znaczenie wykorzystanego przez malarza motywu lotu określa, kto jest narratorem, i o czym rozmawiają bohaterowie
	<p>w tym perswazyjną) II.3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi [...], dba o jasność i precyzję komunikatu II.3.4 posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej II.3.5 stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda-fałsz, poprawność-niepoprawność II.3.7 charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej) II.3.10 								
<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...] II.4.1 wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu II.4.2 								
<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych III.1.1 wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi 								

<p>Etos rycerski a podstęp, s. 151</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i>. Między zagrożeniem bytu narodowego a własnym sumieniem. Tragizm Konrada Wallenroda, s. 156</p>	<p>nauczycielskiego <u>Konrad Wallenrod</u> – materiały do pracy metodą „okno Johari” – wzór drzewa decyzyjnego – materiały do wycięcia – tekst sonetu <i>Do matki</i> <i>Polki</i> A. Mickiewicza – wzór tabeli</p> <p>Scenariusze do lektur – cykl scenariuszy do lektury <i>Konrad Wallenrod</i></p>		<p>literackiej i nieliterackiej III.1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasady kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa) <p>III.1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę III.1.4 • rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach III.1.6 • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni III.1.7 • rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym III.1.9 	<p>powieści Doroty Masłowskiej <i>Wojna polsko-ruska pod flagą biało-czerwoną</i> oraz jakie wartości są dla nich ważne</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakim znaczeniu pojawia się w tekście wyraz „romantyczny” • porównuje kreację Gustawa z kreacją Silnego • porównuje sposób ukazania uczuć w tekstach romantycznych i współcześnie • zwraca uwagę na środki językowe i ich funkcje, podczas gdy o swoich uczuciach i portretach kobiet mówią Gustaw i Silny • omawia budowę sonetu • wyróżnia sonet włoski, francuski, angielski • zna okoliczności wyjazdu Mickiewicza na Krym • dowiadyuje się, co się stało inspiracją do napisania <i>Sonetów krymskich</i> • dostrzega orientalizm sonetów, który ujawnia się zarówno w tematyce, jak i w języku obfitującym w sformułowania odnoszące się do historii, geografii i kultury Krymu • analizuje kompozycję sonetu <i>Burza</i> • wskazuje środki artystycznego wyrazu, które tworzą poetycki obraz burzy, i określa ich funkcje • przedstawia zachowania bohaterów lirycznych w momencie zagrożenia • analizuje język utworu <i>Bakczysaraj</i> • wskazuje środki poetyckie, które wpływają na emocjonalność wypowiedzi, tworzą patetyczny nastrój, podkreślają malowniczość opisywanej przestrzeni, ożywiają obraz poetycki • ustala, kim są i w jakiej sytuacji się znajdują bohaterowie sonetu <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i>
<p>Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i>. <u>Nawiązanie</u> <i>Jack Strong</i> Władysława Pasikowskiego, s. 162</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Jack Strong</u> – wzór tabeli</p>	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie III.2.1 • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza rady, których udziela Pielgrzymowi Mirza • wyjaśnia, jaka jest funkcja metafor i porównań w wypowiedzi Mirzy • porównuje sonety Mickiewicza z fragmentem książki Ziemowita Szczerka, zwraca uwagę na sposób przedstawienia miasta i zabiegi językowe, których użyli autorzy • określa czas i okoliczności powstania powieści poetyckiej
<p><u>lektura</u> Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. Geneza powstania dramatu, s. 163</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Dziady, cz. III</u> – materiały do wycięcia</p>			
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Przemiana bohatera romantycznego, s. 165</p>	<p>Toposy – gra online</p>			

<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. „Nasz naród jak lawa...”. Obraz zniewolonego społeczeństwa, s. 169</p>				<p><i>Konrad Wallenrod</i> Adama Mickiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wallenrodyzm jako postawę polegającą na uciekaniu się do nieetycznych metod po to, by osiągnąć szczytny cel • dostrzega, że w utworze został zastosowany tzw. kostium historyczny, który był zgodny z estetyką romantyczną, a jednocześnie zawierał aluzje do sytuacji Polski zniewolonej przez zaborców • określa elementy świata przedstawionego w <i>Konradzie Wallenrodzie</i> • dostrzega złożoną osobowość bohatera romantycznego • przedstawia Konrada Wallenroda jako postać pełną przeciwieństw • wyjaśnia, co stanowiło dla Konrada największą wartość • wyjaśnia, kim był Halban, i jakie relacje łączyły go z Konradem • wskazuje porównanie homeryckie, które ukazuje pozycję starego mnicha wobec rycerza • przypomina, czym był etos rycerski i jakie były cechy idealnego rycerza • na podstawie opowieści wajdeloty odtwarza dzieje Waltera Alfa • nazywa wartości, które wyznaje Walter Alf, hierarchizuje je • tłumaczy, kto jest faktycznym adresatem końcowej części wypowiedzi wajdeloty • ustala, w jakim celu poeta zastosował miarę wierszową naśladującą antyczny heksametr • wypowiada się na temat tego, co różni Konrada Wallenroda od bohatera <i>Pieśni o Rolandzie</i>, bierze pod uwagę światopogląd bohaterów oraz realia epoki, w której żyją • definiuje tragizm jako nieprzewycięzalny konflikt między dążeniami wybitnej jednostki a dominującymi nad nią siłami lub sprzecznymi dążeniami bohatera • przedstawia dzieje Konrada Wallenroda jako historię szpiegowską • ustala, o co został oskarżony Konrad Wallenrod • opisuje stan emocjonalny Konrada, wykorzystuje w tym celu aluzje do Biblii i mitologii greckiej obecne w wypowiedzi
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. O tyranii władzy, s. 175; <u>Nawiązanie</u> Zbigniew Herbert, <i>Ze szczytu schodów</i>, s. 178</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Dziady, cz. III, NAWIĄZANIE</u> – Wojciech Fangor, plakat <i>Strzeż tajemnicy państwowej</i></p>		<p>językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki III.2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji III.2.4 • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, [...], definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca III.2.6 • tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym III.2.8 • stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; wygłasza mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych III.2.9 • w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów 	
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> „Panie! któż dzieci tak bije!” Martyrologia narodu polskiego, s. 180; <u>Nawiązanie</u> Tadeusz Różewicz, <i>Matka powieszonych</i>, s. 186</p>	<p>SłuchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Widzenie Senatora)</p>			
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Romantyczny bunt jednostki. Wielka Improwizacja, s. 187; <u>Nawiązanie</u></p>	<p>SłuchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Wielka Improwizacja)</p>			

<p>Andrzej Bursa, <i>Poeta</i>, s. 190</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Polska Chrystusem narodów. Mesjanistyczny charakter III części <i>Dziadów</i>, s. 191</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. Obraz Rosjan w III części „Dziadów”, s. 194. <u>Nawiązanie</u> Maciej Maleńczuk, <i>Sługi za szlugi</i>, s. 196</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Podsumowanie problematyki dramatu romantycznego, s. 199.</p> <p><i>Lawa</i> Tadeusza Konwickiego, s. 201</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Widzenie ks. Piotra)</p> <p>Sluchapka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Ustęp. Petersburg)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 9 (Ewolucja bohaterów)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Lawa</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Toposy – gra online</p> <p>Sprawdzian i test do</p>	<p>IV. Samokształcenie</p>	<p>III.2.10</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe III.2.11 • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej III.2.12 <p>• rozwija umiejętności pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska IV.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach IV.2 • korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej IV.3 • sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych IV.4 • dokonuje krytycznej 	<p>bohatera</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje scenę śmierci Rolanda ze sceną śmierci Waltera Alfa i wyjaśnia, na czym polega różnica między rycerzami • przedstawia Aldonę jako bohaterkę dynamiczną • porównuje Aldonę z żoną św. Aleksego • porównuje Konrada Wallenroda z Giaurem • wykazuje, że <i>Konrad Wallenrod</i> spełnia wymogi gatunkowe powieści poetyckiej • określa czas i okoliczności powstania dramatu romantycznego <i>Dziady. Część III</i> • omawia budowę dramatu <i>Dziadów drezdeńskich</i> • wie, że w dramacie został zastosowany oniryzm – konwencja literacka wykorzystująca sen do kreowania rzeczywistości utworu • wie, że poeta historycznemu wymiarowi cierpienia Polski nadaje znaczenie uniwersalne, wskazujące na jego mesjańską rolę • wie, że poglądy mesjanistyczne były popularne w Polsce w czasie zaborów • przedstawia bohaterów dramatu Adama Mickiewicza • poznaje etymologię imienia „Konrad” • podaje cechy charakterystyczne tworzące osobowość bohatera i wie, jakimi środkami językowymi zostały one wyrażone • zaznajamia się z przemyśleniami bohatera na temat wolności • analizuje sen bohatera • wie, jakie elementy filozofii romantycznej są widoczne w słowach Ducha na temat człowieka • analizuje scenę przemiany więźnia • wie, że inspiracją do napisania sceny Salonu Warszawskiego był dla Adama Mickiewicza prawdziwy salon literacki Wincentego Krasińskiego, ojca Zygmunta, gdzie toczyły się spory klasyków z romantykami • poznaje symbolikę zwierząt przed analizą sceny Widzenie Senatora • dokonuje charakterystyki osób z otoczenia Nowosilcowa, określa, czemu służą porównania do zwierząt • na podstawie didaskaliów omawia zachowanie Senatora we
---	---	----------------------------	--	--

<p>Perspektywa dojrzałego człowieka. Liryki lozańskie Adama Mickiewicza, s. 203. Adam Mickiewicz, [Gdy tu mój trup...], s. 204, [Nad wodą wielką i czystą...], s. 205, [Polały się łązy...], s. 206. <u>Nawiązanie</u> Tadeusz Różewicz <i>Liryki lozańskie</i>, s. 207</p> <p>Juliusz Słowacki – biografia romantyczna. Infografika, s. 208</p> <p><u>lektura</u> Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Geneza powstania dramatu, s. 210</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Młodzieńcze rozterki Kordiana, s. 211</p>	<p>lektury</p> <p>SluchApka – Adam Mickiewicz, [Nad wodą wielką i czystą]</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Juliusz Słowacki</u> – mapa myśli</p> <p>Scenariusze do lektur – cykl scenariuszy do lektury <i>Kordian</i></p> <p>Sprawdzian i test do lektury</p> <p>Toposy – gra online</p>		<p>selekcji źródeł IV.5</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi IV.6 • wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji IV.7 • posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line IV.8 • wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny IV.9 • gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych IV.10 • korzysta z zasobów multimedialnych, np. z bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość IV.11. • wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu 	<p>śnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zachowanie dowódców i urzędników względem cara • przedstawia cara • w nawiązaniu charakteryzuje postawy i zachowania osób z obu grup, o których mowa w wierszu Zbigniewa Herberta <i>Ze szczytu schodów</i> • nazywa typ podmiotu lirycznego • wyjaśnia znaczenie wprowadzenia przez poetę nawiązania do biblijnej postaci Heroda w kontekście prześladowań studentów wileńskich • określa, jaką postawę wobec przybyłych kobiet przyjmuje Nowosilcow, i jak rozmowa z nimi dopełnia jego wizerunek despoty • wie, że w polskiej tradycji romantycznej cierpienie i męczeństwo nabrały szczególnego znaczenia w odniesieniu do ofiar walki o niepodległość • omawia analogię między śmiercią Wasilewskiego a wątkami ewangelicznymi: śmiercią Jezusa i sądem Piłata • porównuje bohaterkę wiersza Tadeusza Różewicza <i>Matka powieszonych</i> z bohaterką dramatu panią Rollison • przedstawia uniwersalne znaczenie wizerunku cierpiącej pani Rollison w odniesieniu do motywu <i>mater dolorosa</i> • wskazuje fragmenty, w których Konrad mówi o swojej poezji i o sobie jako poecie • wyjaśnia, w jakim celu bohater przywołuje motywy lotu, promieni, gwiazd • wyjaśnia, do jakiego kontekstu historyczno-politycznego odnosi się Andrzej Bursa w wierszu <i>Poeta</i> • omawia użycie ironii w wierszu • definiuje profetyzm jako przepowiadanie biegu dziejów w wymiarze religijno-metafizycznym • interpretuje nawiązania biblijne pojawiające się w tekście • porównuje opis członków rosyjskiego społeczeństwa w III cz. <i>Dziadów</i> i w piosence <i>Sługi za służgi</i> • definiuje nowy typ bohatera romantycznego wykreowany przez Adama Mickiewicza w III cz. <i>Dziadów</i>
--	---	--	---	--

<p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. „Jam jest posąg człowieka...” – metamorfoza Kordiana, s. 218</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Kordian</u> – materiały do wycięcia</p>		<p>oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć IV.12</p> <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie hipertekstu; rozpoznaje jego realizacje internetowe oraz pozainternetowe; określa ich funkcje w komunikacji, umiejętnie z nich korzysta w gromadzeniu informacji IV.13 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje postawę Konrada z losami Willa Huntinga z filmu <i>Buntownik z wyboru</i> lub bohaterów filmu <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i> porównuje postawę Konrada ze znanymi z tradycji literackiej koncepcjami poety, odwołuje się m.in. do Horacego i Jana Kochanowskiego wie, że liryki lozańskie charakteryzują się nastrojowością i refleksyjnością, podejmują tematykę przemijania, samotności, miłości i tęsknoty za krajem rodzinnym analizuje w twórczości Mickiewicza nowe „ja”, które wynika z dojrzałości poety porównuje obraz wytęsknionego kraju z opisami zawartymi w Epilogu <i>Pana Tadeusza</i> omawia motywy arkadyjski pojawiający się zarówno w lirykach lozańskich, jak i w <i>Panu Tadeuszu</i> omawia znaczenie wody w utworze [Nad wodą wielką i czystą...] – wykorzystuje w tym celu definicję motywu akwaticznego analizując liryk [Połały się lzy...], ustala, w jaki sposób budowa wiersza wpływa na jego interpretację porównuje „ja” liryczne w lirykach lozańskich z „ja” lirycznym we wcześniejszych utworach Adama Mickiewicza – formułuje wnioski traktuje <i>Liryki lozańskie</i> Tadeusza Różewicza jako reinterpretację liryków lozańskich Adama Mickiewicza zapoznaje się z informacjami na temat życia i twórczości drugiego z polskich wieszczów – Juliusza Słowackiego wie, jakie gatunki literackie uprawiał Juliusz Słowacki zna czas i okoliczności powstania <i>Kordiana</i> wie, że w każdym akcie dramatu <i>Kordian</i> Juliusz Słowacki podejmuje inną problematykę dowiaduje się, że imię „Kordian” jest imieniem literackim, neologizmem stworzonym przez Słowackiego analizuje to, jak nazywa siebie Kordian, o czym marzy, jak się zwraca do Boga, jakich używa metafor omawia relację łączącą Kordiana z Laurą poznaje, jak poetyckie próby Kordiana oceniają Laura i sam
<p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Pomiędzy rzeczywistością a urojeniem, s. 222</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 10 (Konrad i Kordian)</p>			
<p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Podsumowanie problematyki dramatu romantycznego, s. 229</p>	<p>SłuchApka – Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (Monolog na Mount-Blanc)</p>			
<p>Refleksje nad losem zniewolonej ojczyzny. <i>Grób Agamemnona</i> Juliusza Słowackiego, s. 231; Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i>, s. 322 <u>Nawiązanie</u> Tadeusz Borowski, <i>Gruba Gamemnona</i>, s. 237</p>	<p>SłuchApka – Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i></p>			
<p>O samotności</p>	<p>Załączniki do</p>			

<p>artysty. Liryki Juliusza Słowackiego, s. 239. Juliusz Słowacki, <i>Chmury</i>, s. 240, <i>Testament mój</i>, s. 242, <u>Nawiązanie</u> Zuzanna Ginczanka, ***, s. 244</p>	<p>podręcznika nauczycielskiego <u>Samotność artysty</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy do wierszy – Ernest Bryll, <i>Lekcja Słowackiego</i></p> <p>SłuchApka – Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> – Zuzanna Ginczanka, ***</p>			<p>bohater</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustala funkcję aluzji zawartych w cytatach • zna postać Arnolda Winkelrieda • wie, czym jest winkelriedyzm, i że ta koncepcja stworzona przez Słowackiego nakazywała czynną walkę z zaborcami • analizuje monolog Kordiana • wie, na czym polega metamorfoza Kordiana • omawia sens porównania Polski do Winkelrieda • dostrzega, jakie zadania Polakom wyznacza poeta • porównuje monolog Kordiana z Wielką Improwizacją z III cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • określa stosunek Kordiana do obłąkanych • wyjaśnia, w czym manifestuje się ironiczny stosunek Doktora do idei poświęcenia się dla dobra ogółu • omawia rolę, jaką odgrywa Szatan, bierze pod uwagę, jak ta postać wpisuje się w tradycję biblijną oraz polską tradycję narodową • uzasadnia, że w kreacji bohatera autor zastosował topos <i>homo viator</i> i wyjaśnia znaczenie tego motywu • dokonuje analizy SWOT postawy Kordiana • wskazuje w postawie Kordiana cechy bohatera bajronicznego • określa, na czym polega tragizm Kordiana • porównuje wizerunek diabła w <i>Fauście</i> Goethego z wizerunkiem w <i>Kordianie</i> • wie, że <i>Grób Agamemnona</i> stanowi rozrachunek z klęską powstania listopadowego • dostrzega, że w literaturze romantycznej chętnie odwoływano się do motywu grobu • wypisuje z wiersza nawiązania do historii starożytnej Grecji i podaje ich symboliczne znaczenie • wskazuje symbole odnoszące się do kultury sarmackiej • określa cel zastosowania ironii w wypowiedzi podmiotu lirycznego w wierszu Tadeusza Borowskiego <i>Gruba Agamemnona</i>, wskazuje w wierszu nawiązania do <i>Grobu Agamemnona</i> i określa ich funkcję • wie, że romantyczny wizerunek artysty wywodził się z poglądów niemieckich filozofów przełomu XVIII i XIX w.,
<p>ZR Sztuka pisania. Interpretacja porównawcza, s. 245</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Interpretacja porównawcza</u> – wypunktowane informacje – materiały do pracy w grupach – karty pracy</p>			
<p>ZR lektura Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>, Geneza powstania dramatu. Gwinona – Lilla, najeźdźcy i podbici, s. 254, 255</p>	<p>Scenariusze do lektur – cykl scenariuszy do lektury <i>Lilla Weneda</i></p> <p>SłuchApka – Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i> (Mord założyciel- ski)</p>			
<p>Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i>. Mord założycielski, s. 260</p>	<p>Sprawdzian do lektury po omówieniu</p>			

Juliusz Słowacki,
Lilla Weneda.
Podsumowanie
problematyki
dramatu
romantycznego,
s. 265

Zygmunt Krasiński
– jeden z trzech
wieszczów. Życie
i dzieło, s. 268

lektura

Zygmunt Krasiński,
Nie-Boska komedia.
Geneza powstania
utworu.

Rozrachunek
z romantycznym
mitem poety,
s. 270, 271

Zygmunt Krasiński
– między miłością
a cierpieniem,
s. 277;
Nawiązanie
Wisława

Scenariusze do lektur

– cykl scenariuszy do
lektury *Nie-Boska
Komedia*

SłuchAпка

– Zygmunt Krasiński, *Nie-
boska komedia. Część
pierwsza* (fragmenty), do
s. 271

– Zygmunt Krasiński, *Nie-
boska komedia. Część
trzecia* (fragmenty), do s.
282

Sprawdzian i test do lektury

Załączniki do podręcznika nauczycielskiego

Poeta i świat

– materiały do
wydrukowania (wiersz

którzy wykreowali twórcę na jednostkę wybitną

- omawia relacje między „ja” lirycznym a każdym z adresatów w wierszu *Chmury* Juliusza Słowackiego
- biorąc pod uwagę treść apostrofy, porównuje wiersze *Chmury* Juliusza Słowackiego z lirykiem [Nad wodą wielką i czystą...] Adama Mickiewicza pod kątem obrazu i symboliki chmur
- wie, że wiersz *Testament mój* Juliusza Słowackiego jest uznawany za utwór programowy poety i ma charakter poetyckiego testamentu
- nazywa wartości, którymi się kieruje podmiot liryczny wiersza *Testament mój*
- tłumaczy, jaką funkcję pełni w wierszu topos ojczyzny jako okrętu
- odszukuje w wierszu Zuzanny Ginczanki bezpośrednie nawiązania do wiersza Juliusza Słowackiego *Testament mój*
- dostrzega w wierszu Zuzanny Ginczanki nawiązania do horacjańskiej myśli „nie wszystek umrę” i wyjaśnia, dlaczego stanowi ona punkt wyjścia do rozważań podmiotu lirycznego
- zna czas i okoliczności powstania dramatu romantycznego Juliusza Słowackiego *Lilla Weneda*
- poznaje problematykę utworu
- charakteryzuje elementy świata przedstawionego utworu
- określa, jakie zamiary wobec Wenedów ma Lech, a jakie Gwinona
- wskazuje podobieństwa między Lechem i Gwinoną a Makbetem i Lady Makbet
- ustala, kim jest Derwid, i charakteryzuje jego postawę
- nawiązuje do innych bohaterów literackich, którzy podobnie jak Derwid zostali oślepieni
- ustala, jakie znaczenie ma dla Wenedów harfa
- charakteryzuje relację Lilli z ojcem
- porównuje postawy Gwinony i Lilli
- wie, jaką rolę przypisuje sobie Chór, podsumowując sytuację Lechitów i Wenedów
- wie, kim jest Roza, i wskazuje jej wypowiedzi o prorockim charakterze
- wie, jakie symboliczne znaczenie mają liczba 12 oraz harfa i

<p>Szyborska, <i>Poeta i świat</i> (odczyt noblowski), s. 280</p>	<p>Tadeusza Różewicza <i>Próbuje</i></p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Nie-Boska Komedja</u> – reprodukcje obrazów: Eugène Delacroix, <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i>, Jean Duplessis-Bertaux, <i>Szturm na Tuileriès</i></p>			<p>nóż</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postawy Rozy i Lilli; omawia symboliczne znaczenie imion siostr • wie, na czym polega tragizm Wenedów • wyjaśnia symboliczne znaczenie Rozy jako jedynej przedstawicielki Wenedów • porównuje Gwinonę z Balladyną, Lady Makbet, Cersei Lannister • wyjaśnia, na czym polega mitologizacja historii • zapoznaje się z życiem i twórczością Zygmunta Krasińskiego • określa czas i okoliczności powstania dramatu Krasińskiego <i>Nie-Boska komedia</i> • dostrzega, że Krasiński w dramacie <i>Nie-Boska komedia</i> odwołuje się do providencjalizmu • rekonstruuje osobowość poety w dramacie Krasińskiego, tłumaczy, jak została przedstawiona poezja, i jakie relacje zachodzą między poezją a poetą • analizuje motyw psychomachii przywołany w dramacie Krasińskiego • charakteryzuje Orcia oraz wyjaśnia inność Orcia jako dziecka • porównuje kreację Męża jako poety romantycznego z charakterystyką poety zaproponowaną przez Szyborską we fragmencie odczytu noblowskiego • przedstawia kolejne etapy wędrówki Męża po obozie rewolucji • dostrzega, jakie tradycyjne wartości burzy rewolucja ukazana przez Krasińskiego • porównuje obraz obozu rewolucjonistów ze sceną piekła w <i>Boskiej komedii</i> Dantego • wyjaśnia, co jest źródłem siły każdego z bohaterów dramatu Krasińskiego • analizuje dyskusję hrabiego Henryka z Pankracym • wykazuje związek postaci Pankracego z ideami oświecenia • wyjaśnia, jak biografia poety i kontekst historyczny wpływają na interpretację utworów • porównuje kreację emigranta w utworach: <i>Pieśń pielgrzyma</i> Adama Mickiewicza, <i>Hymn o zachodzie słońca na morzu</i>
<p>Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i>. Stary świat i nowy porządek. Podsumowanie pracy nad lekturą, s. 287</p>	<p>Toposy – gra online</p> <p>Sprawdzian i test do lektury</p>			
<p>Pielgrzymowanie, wędrówka, tułaczka w poezji romantycznej. Adam Mickiewicz, <i>Pieśń pielgrzyma</i>, s. 293; Juliusz Słowacki, <i>Hymn o zachodzie słońca na morzu</i>, s. 294; Zygmunt Krasiński, <i>Przedświt</i>, s. 295; <u>Nawiązanie</u></p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Zapiski z wygnania</u> – tekst Dorotei Bromberg</p>			

<p>Sabina Baral, <i>Zapiski z wygnania</i>, s. 297</p> <p>„Odpowiednie dać rzeczy słowo” – Cyprian Norwid, s. 300</p> <p>O jednostkach wybitnych. [„Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...”] Norwida, s. 302. Cyprian Norwid, <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie</i>, s. 306, <u>Nawiązanie</u> Wisława Szymborska, <i>Pogrzyb</i>, s. 306</p> <p>ZR O jednostkach wybitnych. <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> Norwida, s. 307</p> <p>W salonie, czyli w teatrze życia. <i>Po balu i Ostatni despotyzm</i> Norwida, s. 310. Cyprian Norwid, <i>Po balu</i>, s. 311;</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Norwid – rysunek Nrowida przedstawiający Marię Calergis – materiał do pracy w grupach</p> <p>SłuchAпка – Cyprian Kamil Norwid, [Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie]</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Nawiązanie. W salonie towarzyskim, czyli... – materiały do wycięcia</p>			<p>Juliusza Słowackiego, <i>Przedświt</i> Zygmunta Krasińskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustala, jaki obraz ojczyzny ukazują poeci romantyczni, a jaki Sabina Baral • omawia, jak problem emigracji został przedstawiony w wierszach poetów romantycznych, a jaki w utworze Sabiny Baral, uwzględniając historie żydowskich emigrantów z 1968 r. ukazane przez autorkę • zapoznaje się z informacjami dotyczącymi życia i twórczości trzeciego z polskich wieszczów – Cypriana Norwida • wie, jakie gatunki literackie uprawiał Cyprian Norwid • wie, że inspiracją do napisania wiersza [Coś Ty Atenom zrobił, Sokratesie...] były wieści o śmierci Adama Mickiewicza • dokonuje eksplikacji literackiej wiersza • wie, czym charakteryzuje się rapsod jako gatunek literacki • wie, że utwór <i>Bema pamięci żałobny- rapsod</i> powstał dla upamiętnienia rocznicy śmierci generała Józefa Bema • analizuje kompozycję tekstu • porównuje <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> z <i>Pieśnią o śmierci Bolesława</i> Galla Anonima • udowadnia, że wiersz <i>Po balu</i> Norwida jest przykładem liryki sytuacyjnej • ustala, jaką diagnozę świata i ludzi stawia Norwid w omówionych utworach • wskazuje w wierszu <i>Garden Party</i> Stanisława Barańczaka nawiązania do wiersza Norwida <i>Ostatni despotyzm</i> • wie, że poemat <i>Fortepian Szopena</i> powstał po akcie zniszczenia fortepianu, na którym grywał Szopen, a dramatyczne wydarzenia stały się dla poety pretekstem do wypowiedzi na temat roli artysty i sztuki • zastanawia się, na jakie wartości sztuki zwraca uwagę poeta, nawiązując do mitologicznych postaci Pigmaliona i Orfeusza • wie, że <i>Promethidion</i> podejmuje temat sztuki i jej roli w życiu narodu • wie, że <i>Czarne kwiaty</i> są zapisem ostatnich spotkań i rozmów z wybitnymi przedstawicielami romantyzmu • omawia zagadnienia miejsca sztuki i roli artysty na podstawie
--	--	--	--	--

<p><i>Ostatni despotyzm</i>, s. 312; <u>Nawiązanie</u> Stanisław Barańczak, <i>Garden party</i>, s. 315</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 5 (Norwid, W Weronie)</p> <p>SluchApka – Cyprian Kamil Norwid, <i>Ostatni despotyzm</i></p>			<ul style="list-style-type: none"> • poznanych utworów Norwida • porównuje koncepcje Norwida z wybranymi wypowiedziami na temat sztuki i artysty w romantyzmie i epokach wcześniejszych • przetwarza informacje zawarte w tekstach (także tekstach ekspertów) oraz innych tekstach kultury • dostrzega, że sztuka romantyczna zerwała z klasyczną koncepcją twórczości podporządkowanej ściśle określonym regułom i kanonom piękna, a artysta zyskał pozycję osoby wyjątkowej • zauważa, że dzięki eksponowaniu pejzażu artyści, tacy jak np. Caspar David Friedrich, zwracali uwagę na relacje między Bogiem, naturą a człowiekiem • określa nastrój obrazu C.D. Friedricha, dominantę kolorystyczną i jej funkcję • porównuje sposób przedstawienia planów na płótnie • omawia, jak sposób prezentacji postaci wpływa na interpretację obrazu • zestawia romantyczny pejzaż z malarstwem religijnym, impresjonistycznym i surrealistycznym • analizuje strukturę tekstów Johanna Gottlieba Fichte, Friedricha Schellinga i Friedricha Schlegla, odczytuje sposób prowadzenia wywodów oraz argumentację • charakteryzuje dwa systemy filozoficzne, które wyróżnia Fichte, określa zależność między nimi • wyjaśnia, czym dla Schellinga jest sztuka i jaką rolę odgrywa ona w życiu filozofa • tłumaczy, jak Friedrich Schlegel rozumie akt twórczy romantycznego artysty • wskazuje, w czym się uwidacznia idealizm w balladzie Schillera <i>Rękawiczka</i> • analizuje malarskie interpretacje ballad Goethego i Schillera • wyjaśnia na podstawie utworów prekursorów romantyzmu angielskiego, jaką rolę w życiu człowieka odgrywa kontakt z naturą • wnioskuje, dlaczego pejzaż stał się samoistnym przedstawieniem w twórczości romantyków
<p>ZR Norwid o artyście i sztuce, s. 317; Cyprian Norwid, <i>Fortepian Szopena</i>, s. 318; <u>Nawiązanie</u> Arman, <i>Chopin's Waterloo</i>, s. 323; Cyprian Norwid, <i>Promethidion</i>, s. 324; <i>Czarne kwiaty</i>, s. 326. <u>Nawiązanie</u> Olga Tokarczuk, <i>Bieguni</i>, s. 328</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Norwid o sztuce – mapa myśli <i>Jak jest przedstawiony Chopin „w te dni przedostatnie”</i></p> <p>SluchApka – Cyprian Kamil Norwid, <i>Fortepian Szopena</i></p>			
<p>Romantyzm – podsumowanie</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 3 (Natura)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 6 (Miłość romantyczna)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 7 (Obrazy 2)</p>			
<p>Sprawdzenie wiadomości</p>	<p>Sprawdziany do epok – romantyzm w wersji</p>			

A i B z kluczem
odpowiedzi

- określa wpływ powieści epistolarnej *Cierpienia młodego Wertera* na kulturę epoki
- wyjaśnia, dlaczego Werter stał się pierwowzorem bohatera werterycznego
- wyjaśnia zjawisko werteryzmu
- wskazuje fragmenty świadczące o tym, że Werter idealizuje Lotę
- dowodzi, że Werter, jego sposób bycia i postawa były niezwykle popularne w Europie epoki romantyzmu
- dostrzega, że współcześnie także można zaobserwować różne podobne zjawiska, postawy, mody
- po obejrzeniu filmu *Sala samobójców* wyjaśnia, jakie problemy współczesnego świata porusza ten film
- porównuje Dominika, bohatera filmu, z Werterem
- omawia problem bólu istnienia w przypadku Wertera i bohatera piosenki Lao Che
- analizuje, jak sposób ukazania bólu istnienia odzwierciedla czasy, w których powstały utwory Goethego i Lao Che
- określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej
- wie, że dramat romantyczny charakteryzował się odrzuceniem klasycznej reguły trzech jedności i zerwaniem z zasadą decorum
- odczytuje malarskie realizacje postaci Fausta i Mefistofelesa
- wskazuje na obrazach Goi i Füssliego elementy, które mogą budzić niepokój u odbiorcy
- analizuje strukturę noweli gotyckiej *Zagłada domu Usherów*
- po omówieniu opowiadania E.A. Poe ogląda film *Lśnienie* Stanley'a Kubricka zrealizowany na podstawie powieści Stephena Kinga, porównuje sposób budowania nastroju w utworach
- wypowiada się na temat ilustracji stworzonej do opowiadania *Zagłada domu Usherów*
- analizuje strukturę rozpraw Kazimierza Brodzińskiego *O klasyczności i romantyczności, tudzież o duchu poezji polskiej* oraz Jana Śniadeckiego *O pismach klasycznych i romantycznych*

			<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje sposób prowadzenia wywodu przez teoretyka literatury i krytyka literackiego • wskazuje fragmenty, w których autorzy obu tekstów odnoszą się do zjawisk obecnych w literaturze na początku XIX w. • przetwarza informacje o Adamie Mickiewiczu • dostrzega, że w IV cz. <i>Dziadów</i> Mickiewicz, podobnie jak Szekspir, odstępuje od zasady decorum, i że dramat został napisany z zachowaniem klasycznej zasady trzech jedności • ustala, kiedy i w jakich realiach rozgrywa się akcja filmu <i>Jack Strong</i> • porównuje głównego bohatera filmu Władysława Pasikowskiego z Konradem Wallenrodem • dokonuje analizy i interpretacji adaptacji filmowej <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza w reżyserii Tadeusza Konwickiego • ma świadomość, że <i>Lawa</i> nie jest rekonstrukcją treści <i>Dziadów</i> i nie powinien stanowić wiernego odzwierciedlenia dzieła • analizuje sposób łączenia przez reżysera wszystkich części <i>Dziadów</i> • wyjaśnia, w jakim celu pojawiają się w filmie ujęcia i kadry nawiązujące do współczesnej Polski • analizuje, w jaki sposób Konwicki buduje nastrój w filmie; zwraca uwagę na muzykę, montaż, scenografię • rozważa, czy <i>Lawę</i> można uznać za dzieło uniwersalne czy typowo polskie • przetwarza informacje o Juliuszu Słowackim • wyjaśnia, w jaki sposób twórcy plakatów interpretują dramat Słowackiego <i>Kordian</i> • uzasadnia dobór scen na plakatach, do których się odnoszą • wskazuje w <i>Lilli Wenedzie</i> nawiązania do dramaty antycznego i określa funkcje takiego zabiegu • interpretuje plakat Franciszka Starowieyskiego do spektaklu <i>Lilla Weneda</i> w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku, zwraca uwagę na kolorystykę i sposób przedstawienia postaci • charakteryzuje język poetycki Norwida • wie, że do charakterystycznego języka Norwida należą:
--	--	--	--

			<p>metafora, alegoria, symbol, neologizmy, przemilczenie, niedopowiedzenie, pauza, ironia, słownictwo potoczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysłuchuje piosenki <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> w wykonaniu Czesława Niemena i wypowiada się, czy nastrój wiersza koresponduje z nastrojem piosenki • dokonuje analizy i interpretacji tekstów, wykorzystując dotychczas zdobytą wiedzę z gramatyki języka polskiego • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych w twórczości niemieckich filozofów i w wielu innych tekstach romantycznych • wyjaśnia znaczenie interpunkcji w balladzie <i>Król elfów</i> • tłumaczy, dlaczego Wordsworth wyraz „przyroda” konsekwentnie zapisywał wielką literą • wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi • wie, czym zajmuje się semantyka • wie, że na znaczenie wyrazu składają się dwa elementy: zakres i treść • definiuje terminy: zakres znaczeniowy i treść wyrazu • wyjaśnia zależność pomiędzy zakresem a treścią wyrazu • wie, że wyróżnia się rodzaje znaczeń wyrazu: znaczenie realne i znaczenie etymologiczne • dowiadyuje się, czy zajmuje się nauka zwana etymologią • wie, do czego służy słownik etymologiczny • rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym odnoszące się do wyrazów i wyrażeń charakteryzujących sztukę • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji – wie, z jakiego powodu angielscy poeci jezior programowo czerpali z mowy potocznej i prostego języka • rozpoznaje kolokwializację w twórczości lakistów • odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym w powieści epistolarnej Goethego • zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje zawarte w <i>Fauście</i> Goethego, <i>Odzie do młodości</i> Adama Mickiewicza
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w dramacie Goethego stylizację biblijną i mitologiczną • wie, że tekst Jana Śniadeckiego uznawany jest za pamflet – utwór o charakterze krytycznym, utrzymany w prześmiewczym, złośliwym, napastliwym tonie, atakującym konkretne osoby • ustala, jaką funkcję pełnią cytaty z <i>Romantyczności</i> w wierszu <i>Ballady i romanse</i> • rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku podczas analizy fragmentu powieści Doroty Masłowskiej • rozpoznaje kolokwializację w powieści <i>Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną</i> • wie, że referat często ma cechy wypowiedzi naukowej i w swojej wypowiedzi potrafi zastosować styl naukowy • w sonecie <i>Burza</i> Adam Mickiewicza wskazuje słownictwo o charakterze emocjonalnym i określa jego wpływ na wymowę utworu • określa emocje, które towarzyszą Konradowi w III cz. <i>Dziadów</i> (zwraca uwagę na wykrzyknienia, krótkie wypowiedzenia, powtórzenia, słownictwo nacechowane emocjonalnie) • wyjaśnia znaczenie frazeologizmów obecnych w pierwszej opowieści Grzegorza (<i>Kordian</i>) i określa ich funkcję • wskazuje w wierszu Zuzanny Ginczanki kolokwializm i ustala, jaką pełni funkcję • rozpoznaje i określa poetycką funkcję tekstu w balladach, w <i>twórczości angielskich poetów jezior</i> oraz powieści epistolarnej Goethego, <i>noweli gotyckiej E.A. Poe</i> • rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi • wskazuje i ocenia argumenty przytaczane zarówno przez Brodzińskiego, jak i Śniadeckiego • analizując formę wypowiedzi przedstawicieli dyskursu, bierze pod uwagę kompozycję tekstów, środki językowe, które nadają wypowiedzi perswazyjny charakter, • określa dominujące w rozprawach funkcje językowe • rozważa obecność manipulacji w wypowiedzi bardziej
--	--	--	---

				<p>radykalnego publicysty</p> <ul style="list-style-type: none"> • zastanawia się, czy cechy Rosjan opisane przez Maleńczuka w piosence <i>Sługi za szlugi</i> i w III cz. <i>Dziadów</i> są zbieżne ze stereotypowym postrzeganiem narodu rosyjskiego • przedstawia opinię na temat tego, czy za stereotypowy obraz Rosjan w kulturze polskiej odpowiada literatura romantyczna • stosuje zasady ortografii i interpunkcji podczas redagowania spójnych wypowiedzi pisemnych (mowy obrończej, mowy oskarżycielskiej, w których ustosunkowuje się do postaw i czynów Giaura), notatki syntetyzującej, referatu, rozprawki, interpretacji porównawczej • formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej dotyczące twórczości C.D. Friedricha • wypowiada się na temat twórczości filozofów niemieckich doby romantyzmu przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych • formułuje tezy dotyczące roli, jaką odgrywa natura w balladzie <i>Król elfów</i>, i z czego wynikają różnice w postrzeganiu świata przez bohaterów ballady • wskazuje cele perswazyjne w balladach Goethego i Schillera • wyjaśnia, co wspólnie kryje się pod hasłem powrotu do natury w kontekście twórczości lakistów • argumentuje, które elementy odpowiedzi Williama, bohatera wiersza <i>Wymówki i odpowiedź</i>, można uznać za charakterystyczne dla postawy romantyków • wyjaśnia funkcję powtórzenia obrazu poetyckiego na początku i na końcu utworu <i>Wymówki i odpowiedź</i> • stawia hipotezę dotyczącą tego, czy samotność zawsze wiąże się z cierpieniem • formułuje argumenty, dlaczego miłość romantyczna oznaczała nieszczęście, mimo że twórcy romantyczni uznawali miłość za jedną z najważniejszych wartości • formułuje tezy dotyczące zachowania Wertera świadczące o jego zauroczeniu Lotą • formułuje argumenty, odpowiadając na pytanie, czy zemsta przynosi ulgę w cierpieniu, podczas analizy zachowania Giaura
--	--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoją wypowiedź, odpowiadając na pytanie, które z określić bardziej pasuje do Giaura: kochanek czy zbrodniarz • rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji w dramacie romantycznym <i>Faust</i> Goethego i ocenia je pod względem etycznym • formułuje tezy i argumenty podczas omawiania utworu <i>Zagłada domu Usherów</i> E.A. Poe oraz po obejrzeniu filmu <i>Lśnienie</i> Stanley'a Kubricka • wykazuje zasadność twierdzenia, że E.A. Poe jest ojcem współczesnego horroru • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w rozprawach Brodzińskiego i Śniadeckiego • analizuje język obu wypowiedzi, bierze pod uwagę zastosowane przez autorów środki retoryczne, słownictwo nacechowane emocjonalnie, wskazujące na stosunek obu autorów do omawianych zjawisk oraz funkcje zastosowanych środków językowych • rozróżnia typy argumentów • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni • wskazuje cele perswazyjne w utworze <i>Oda do młodości</i> Adama Mickiewicza • odnajduje w tekście Mickiewicza fragmenty mające cechy apelu • znajduje w odzie zawołania, które mogą być aktualne dla współczesnego młodego pokolenia • dostrzega zastosowane środki stylistyczne nadające utworom formę apelu • przedstawia argumenty potwierdzające, że <i>Romantyczność</i> idealnie nadawała się na manifest epoki • wyjaśnia, co świadczy o ludowym rodowodzie ballad Mickiewicza • udowadnia, że w balladzie <i>Ucieczka</i> została wyeksponowana romantyczna uczuciowość • argumentuje, jakie elementy światopoglądu romantycznego ujawniają się w analizowanych balladach Mickiewicza • udowadnia, że utwór Agnieszki Osieckiej ma cechy ballady • wskazuje środki retoryczne wykorzystane w tekście
--	--	--	--

			<p>oskarżenia, które Gustaw kieruje pod adresem Księdza</p> <ul style="list-style-type: none"> • argumentuje, jaka jest cena miłości romantycznej, odwołując się do treści cz. IV <i>Dziadów</i> • udowadnia, że zarówno cz. IV <i>Dziadów, jak i cz. II Dziadów</i> ukazują podobny obraz świata • rozważa, czy obraz Marca Chagalla <i>Ponad miastem</i> mógłby być ilustracją romantycznej miłości przedstawionej w IV cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • formułuje tezę na temat tego, jaki obraz współczesnego świata przedstawiła Dorota Masłowska • wie, jaką funkcję pełnią użyte w referacie środki retoryczne • uzasadnia, że w sonecie <i>Bakczysaraj</i> zostały ze sobą zestawione natura i kultura • argumentuje, na które aspekty martyrologii Mickiewicz kładzie największy nacisk w III cz. <i>Dziadów</i> • dowodzi, jakie cechy improwizacji można odnaleźć w wypowiedzi Konrada • formułuje argumenty do tezy, że liryki lozańskie to utwory rozrachunkowe • formułuje tezę na temat tego, jak Doktor ocenia poezję i poetę romantycznego • wskazuje w wierszu Zuzanny Ginczanki wyliczenia i apostrofy oraz ustala, jaką pełnią one funkcję w utworze • formułuje tezę dotyczącą tego, jaką wartość nadaje Słowacki pieśni • rozstrzyga, czy świat stworzony przez Słowackiego w <i>Lilli Wenedzie</i> można nazwać jednocześnie tragicznym i groteskowym • wyjaśnia funkcję pytań retorycznych, zdrobnień i spieszczeń i ocenia zasadność ich zastosowania w odniesieniu do Orcia (<i>Nie-Boska komedia</i>) • przygotowuje argumenty do dyskusji o tym, czy Pankracy jest człowiekiem mającym wizję przyszłego świata • przytacza argumenty dotyczące tego, w jaki sposób hrabia Henryk realizuje model bohatera romantycznego • uzasadnia dobór obrazów C.D. Friedricha do prywatnej galerii • zgadza się lub polemizuje ze stwierdzeniem, że pejzaż
--	--	--	--

			<p>w romantyzmie zastąpił malarstwo religijne</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabiera głos w dyskusji, określając funkcję pejzażu w romantyzmie • przedstawia propozycję odczytania obrazów Claude'a Moneta i René Magritte'a na podstawie znanych kontekstów • zgodnie z normami redaguje odpowiedzi na pytania dotyczące systemów filozoficznych Johanna Gottlieba Fichte, Friedricha Schellinga i Friedricha Schlegla • odpowiadając na pytanie, co odgrywa najważniejszą rolę w poznaniu, i czy przeżywanie sztuki może stać się formą poznania świata, formułuje argumenty na podstawie tekstów idealistów i indywidualistów niemieckich oraz własnego doświadczenia • przedstawia propozycję odczytania ballad Goethego i Schillera, odwołuje się do znanych kontekstów • rzeczowo uzasadnia, dlaczego <i>Król elfów</i> uznawany jest za utwór preromantyczny • interpretuje postać króla elfów, zabiera głos w dyskusji, uwzględniając udział i znaczenie tej postaci w przedstawianej historii • ocenia zachowanie Marty i Emroda • tłumaczy, na jaką próbę zostali wystawieni bohaterowie <i>Rękawiczki</i>, i jak się zachowali w kluczowym momencie • porównuje sposób wyrażania uczuć wobec siebie pomiędzy Emrodem i Martą a Tristanem i Izoldą • formułuje tezę interpretacyjną utworu Coleridge'a • udowadnia, że utwory Wordswortha i Coleridge'a odzwierciedlają poetycki program poetów jezior • analizując pejzaż jako gatunek, dowodzi, że rolę pośrednika między naturą a człowiekiem wyznaczono artyście • dowodzi, że pejzaż przedstawia grozę i tajemnicę natury, eksponuje napięcie między człowiekiem a światem • przedstawia własną propozycję odczytania powieści <i>Cierpienia młodego Wertera</i>, filmu <i>Sala samobójców</i>, piosenki <i>Magistrze Pigularzu</i> • przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu sądów, korzystając z własnych doświadczeń
--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, które argumenty przytoczone przez Wertera w rozmowie z Albertem przekonują go • komentuje, jaki ma stosunek do Wertera, jakie emocje budzi w nim bohater powieści Goethego i jak go ocenia • uzasadnia odpowiedź, czy Giaura można nazwać postacią tragiczną • bierze udział w debacie: „Zemsta pomaga / nie pomaga w poradeniu sobie ze stratą” • redaguje wypowiedź o charakterze argumentacyjnym – przygotowuje mowę obrończą/oskarżycielską na temat zachowania Giaura • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej (np. interpretacja porównawcza, notatka syntetyzująca, wypowiedź argumentacyjna) • docieka, co ogranicza człowieka w jego pragnieniach i marzeniach, oraz jak ludzie próbują pokonać te ograniczenia • odwołuje się do Księgi Rodzaju, odpowiadając na pytanie, co – według szatana – jest jednocześnie siłą i słabością człowieka • ustala, jak Mefistofeles ocenia egzystencję człowieka i jakie uczucia wzbudzają w nim ludzie • argumentuje, jak Fausta ocenia Bóg, a jak – Mefistofeles • wyjaśnia, jaka refleksja o ludzkiej naturze została zawarta w <i>Fauście</i> • ustala, jak bohater ocenia swoje dokonania • uzasadnia odpowiedź na pytanie, czy Mefistofelesa można nazwać filozofem • wyjaśnia, na czym polega zakład między Mefistofeilesem a Faustem • rozstrzyga, czy Faust ma cechy Prometeusza i Wertera, uzasadnia swoje stanowisko • odwołuje się do zacytowanego fragmentu amerykańskiego ojca współczesnej fantastyki grozy • zastanawia się, który z prezentowanych obrazów: bardziej przeraża
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób na obrazach <i>Saturn pożerający własne dzieci</i> i <i>Mara nocna</i> został wykorzystany mit wampiryczny • wnioskuje, do jakiej uniwersalnej prawdy o człowieku odwołują się obrazy Goi i Füssliego • zastanawia się, które znane utwory literackie mogłyby stać się kanwą horroru i uzasadnia swój wybór • omawia sposób obrazowania charakterystyczny dla horrorów • określa stosunek młodego adepta medycyny do poglądów profesora • ocenia estetykę romantyczną, którą celowo w filmie stosuje Branagh • zastanawia się, które elementy filmu pozwalają uznać, że wpisuje się on w konwencję horroru • przedstawia propozycję odczytania noweli gotyckiej E.A. Poe, formułuje argumenty na podstawie znanych kontekstów oraz tekstów kultury • uprawomocnia formułowane sądy, przeprowadzając logiczny wywód odnośnie do poetyki horroru • komentuje, jakie mogą być przyczyny konfliktów między pokoleniami • komentuje, o jakich dwóch drogach poezji pisze Brodziński • ocenia, czy tekst prezentowany przez Śniadeckiego słusznie uznawany jest za pamflet • ocenia argumenty podawane przez Brodzińskiego i przez Śniadeckiego • przygotowuje głos w dyskusji na temat interpretacji znaczącego cytatu Jana Śniadeckiego • wypowiada się na temat tego, jaki jest stosunek młodego pokolenia do osiągnięć pokolenia rodziców • bierze udział w dyskusji na temat idei wspólnego działania przy rozwiązywaniu problemów współczesnego świata • rozstrzyga problem w formie rozprawki, redagując spójną wypowiedź na temat zgodności idei programowanych w <i>Odzie do młodości</i> i w wierszu <i>Do radości</i> z systemem wartości młodego pokolenia żyjącego w XXI w. • wyraża swoje stanowisko wobec poglądów uczestników sporu, analizując treść ballady <i>Romantyczność</i>
--	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> • zabiera głos w dyskusji, wypowiadając się na temat tego, co dla młodych ludzi żyjących w XXI w. oznacza kultura ludowa • przygotowuje plakaty i zaproszenia dla innych uczniów i nauczycieli na szkolne święto teatru <i>W świetle ballad Adama Mickiewicza</i> • ocenia, czyje poglądy: Księdza czy Gustawa, są mu bliższe • przygotowuje głos w dyskusji o tym, które z tych poglądów mogłyby stanowić kierunkowskaz w życiu • komentuje, czy spór między Pustelnikiem a Księdzem można nazwać sporem światopoglądowym • tworzy spójną wypowiedź temat egzystencjalnych doświadczeń miłości i cierpienia, odwołując się do utworów romantycznych i innych tekstów literackich • w odniesieniu do IV cz. <i>Dziadów</i> i innych tekstów literackich pisze pracę, rozważając problem, czy powinowactwo duchowe kochanków jest gwarancją prawdziwej miłości • przedstawia propozycje i uzasadnia odpowiedź, jaki inny tytuł można by nadać obrazowi Marca Chagalla <i>Ponad miastem</i> • przygotowuje głos w dyskusji, czy współcześnie ludzie przeżywają miłość, i mówią o niej podobnie jak romantycy • wie, że referat to opracowanie jakiegoś zagadnienia, przeznaczone do zaprezentowania w postaci mówionej lub pisanej • rozróżnia referat twórczy od odtwórczego • zna budowę referatu • wie, jakie czynności należy wykonać, aby przygotować referat • buduje wypowiedź w sposób świadomy z uwzględnieniem celu i adresata • tworzy plan lub konspekt swojej pracy • wypowiada się na temat tego, dlaczego ludzie podróżują, i co sprawia, że podróż może stać się źródłem głębokich przeżyć • polemizuje z tezą Stanisława Makowskiego na temat wymowy sonetu <i>Burza</i> • ocenia, jaki obraz Polaka tułacza został przedstawiony w sonecie <i>Grób Potockiej</i> • odpowiada w formie notatki syntetyzującej na pytanie, w czym się ujawniają potęga przyrody i dramatyzm sytuacji
--	--	--	--	--

				<p>w sonecie <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • udowadnia, że świat przedstawiony w <i>Sonetach krymskich</i> został uwznioślony, wyjaśnia, jaka jest funkcja takiej kreacji świata • pisze pracę na temat portretu romantycznego podróżnika w sonetach Adama Mickiewicza, odwołując się do poznanych utworów poety i innych tekstów kultury • uzasadnia, że osoba mówiąca w sonetach jest romantycznym filozofem • na podstawie poznanych wierszy i tekstu ekspertów odpowiada na pytanie, kim jest pielgrzym w <i>Sonetach krymskich</i> • udowadnia, że autor tekstu <i>Przyjdzie Mordor i nas zje, czyli tajna historia Słowian</i> ukazuje degradację świata, który w sonetach Mickiewicza został uwznioślony • rozstrzyga, czy postawa Waltera Alfa jest zgodna z etosem rycerskim • zabiera głos w dyskusji o tym, czy działania Konrada Wallenroda miały zgubny wpływ tylko na Krzyżaków • przedstawia motywy decyzji podjętych przez bohaterów powieści poetyckiej • interpretuje gest zrzucenia i podeptania płaszcza krzyżackiego przez Alfa • pisze wypowiedź argumentacyjną, w której rozważa myśl Wacława Borowego dotyczącą Konrada Wallenroda • przygotowuje głos w dyskusji na temat wyobcowania głównego bohatera utworu Mickiewicza • udowadnia, że <i>Pieśń Wajdeloty</i> można uznać za pochwałę poezji narodowej • pisze rozprawkę na temat: „Konrad Wallenrod: zwycięzca i/czy przegrany” • przeprowadza dyskusję na temat wizerunku stworzonego przez Władysława Pasikowskiego: „Kukliński – postać ukazana jednoznacznie czy budząca wątpliwości?” • opisuje i ocenia reakcję towarzystwa stolikowego na usłyszaną historię prześladowania Cichowskiego • ocenia, jak postawa (stojąca i siedząca) rozmówców określa
--	--	--	--	---

				<p>ich stosunek do spraw narodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje słowa Wysockiego • komentuje, jaką wartość ma człowiek dla władcy Rosji • analizuje mechanizmy tyranii • interpretuje przesłanie wiersza Herberta, wiedząc że utwór powstał w roku 1956 • pisze pracę na temat: „Jak się zachowuje człowiek pod rządami despotycznej władzy?” na podstawie fragmentów III cz. <i>Dziadów</i>, wiersza <i>Ze szczytu schodów</i> oraz wybranych tekstów kultury • wyjaśnia, dlaczego scena wywózki więźniów na Sybir została zestawiona z konsekracją • ocenia, jaką postawę wobec Boga przyjmuje Konrad • przygotowuje głos w dyskusji, jak ocenia szansę powodzenia idei Konrada • komentuje, do których wydarzeń nawiązuje wizja Księdza Piotra • formułuje mesjanistyczną koncepcję dziejów Polski wyrażoną przez Mickiewicza • stawia hipotezę, kim jest osoba, której Ksiądz Piotr nadaje imię „czterdzieści cztery” • wyjaśnia, jaką rolę odgrywały sny i widzenia w tradycji literackiej • bierze udział w dyskusji na temat tego, przeciw czemu buntował się Konrad, a przeciwko czemu buntują się ludzie współcześnie • snuje wywód dotyczący tego, w jaki sposób wiek i doświadczenie wpływają na postrzeganie siebie i świata • przygotowuje referat na temat reinterpretacji liryków łożańskich w polskiej literaturze współczesnej na podstawie wybranych utworów poetów dwudziestowiecznych • wyjaśnia pisemnie, w jakim celu Kordian porównuje się do Edypa i Kolumba • udowadnia, że Kordian cierpi na chorobę wieku – Weltschmerz • uzasadnia, że Kordian ma cechy bohatera werterychnego • przytacza argumenty, że winkielriedyzm jest koncepcją
--	--	--	--	---

				<p>opozycyjną wobec Mickiewiczowskiego mesjanizmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabiera głos w dyskusji, dlaczego Kordian poniósł klęskę • przygotowuje głos w dyskusji, czy dylematy Kordiana są bliskie czy dalekie młodemu człowiekowi żyjącemu w XXI w. • pisze rozprawkę na temat: „Bierność czy działanie – którą postawą kierują się bohaterowie romantyczni?”, a w niej ma się odwołać do III cz. <i>Dziadów</i> Mickiewicza, <i>Kordiana</i> oraz innych znanych tekstów literatury romantycznej • zabiera głos w dyskusji na temat, kiedy krytyka może być konstruktywna • rozważa, jakie jest stanowisko podmiotu lirycznego utworu <i>Grób Agamemnona</i> w kwestii Polski czasów powstania listopadowego (Termopile czy Cheronea) • przedstawia koncepcję poety i poezji ukazaną w <i>Grobie Agamemnona</i> • redaguje wypowiedź argumentacyjną, odpowiadając na pytanie, jaką funkcję może pełnić paralela pomiędzy przeszłością a teraźniejszością • pisze pracę o fałszywym patriotyzmie jako temacie utworów <i>Grób Agamemnona</i> i <i>Gruba Gamemnona</i> • wie, że interpretacja porównawcza jest wypowiedzią argumentacyjną • wie, że kluczowy dla interpretacji porównawczej jest dobór kryteriów, z którymi zestawia się i analizuje oba teksty • zna etapy pracy nad interpretacją porównawczą • wie, że analiza tekstów ma prowadzić do wniosków interpretacyjnych • zapoznaje się z różnymi schematami kompozycyjnymi, dzięki którym realizuje się interpretację porównawczą • komentuje, w jakim celu Słowacki pokazuje, że u korzeni narodowości polskiej leży tzw. mord całego ludu • przedstawia obraz chrześcijaństwa, który kreuje Słowacki • odczytuje wydarzenia w <i>Lilli Wenedzie</i> jako metaforę powstania listopadowego • wyjaśnia, jak Juliusz Słowacki ocenia ideę ofiary za naród, porównuje jego poglądy z ideą zaproponowaną przez Mickiewicza w III cz. <i>Dziadów</i>
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • pisze pracę, w której przedstawia obraz ginącego narodu, odwołując się do dramatu Juliusza Słowackiego i innych znanych tekstów romantycznych • pisze pracę o nawiązaniach Słowackiego do wielkich poprzedników: Dantego i Szekspira • pisze interpretację porównawczą <i>Króla elfów</i> Goethego i podanego fragmentu <i>Nie-Boskiej komedii</i> Krasińskiego • pisze referat o stosunku Krasińskiego jako arystokraty do rewolucji • pisze pracę o wizji historii Krasińskiego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i> • przygotowuje głos w dyskusji na temat przyczyn emigracji i ich emocjonalnych konsekwencji • interpretuje słowa francuskiego pisarza Antoine'a de Rivarola w nawiązaniu do wiersza Cypriana Norwida [Coś Ty Atenom zrobił, Sokratesie] i innych tekstów kultury lub wybranych rzeczywistych postaci • w dowolnej formie sporządza notatkę syntetyzującą odnośnie do wiersza <i>Po balu</i> Cypriana Norwida • rozstrzyga, czy wiersz Barańczaka podobnie jak utwór Norwida <i>Ostatni despotyzm</i> dotyczy despotyzmu • pisze interpretację porównawczą utworów <i>Ostatni despotyzm</i> Cypriana Kamila Norwida i <i>Garden Party</i> Stanisława Barańczaka • stawia hipotezę, dlaczego Norwid za ideał artysty uznaje Prometeusza • komentuje, w jaki sposób obraz śmierci Chopina stworzony przez Olgę Tokarczuk w powieści <i>Bieguni</i> dopełnia wizję Norwida • rozwija umiejętność pracy samodzielnej podczas analizowania różnorodnych tekstów kultury oraz tekstów literackich i nieliterackich oraz przygotowuje się do dyskusji • prezentuje własne stanowisko • porządkuje i przetwarza informacje dotyczące epoki romantycznej w problemowe całości (sztuka, malarstwo; motywy literackie) • systematyzuje wiedzę na temat twórczości idealizmu
--	--	--	--

			<p>i indywidualizmu przełomu XVIII i XIX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizując przytoczony cytat, wyjaśnia, na czym polega nieskończoność poezji romantycznej i czym jest akt twórczy romantycznego artysty • syntetyzuje poznawane treści • wskazuje w balladzie <i>Rękawiczka</i> fragmenty, w których Schiller wykorzystał średniowieczne realia, ocenia celowość zastosowanego zabiegu • wykorzystuje w swoich wypowiedziach uporządkowane wiadomości na temat twórczości angielskich poetów jezior i ich programowych założeń powrotu do natury • porządkuje informacje na temat pejzażu jako gatunku charakterystycznego dla romantyków • systematyzuje informacje na temat twórczości Williama Turnera, Caspara Davida Friedricha, Carla Friedricha Schinkela • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty świadczące o wrażliwości Wertera • porządkuje informacje na temat treści i zakresu wyrazów oraz znaczenia realnego i etymologicznego • posługuje się słownikiem języka polskiego, słownikiem wyrazów bliskoznacznych i słownikiem etymologicznym, wykonując zadania dotyczące pochodzenia i znaczenia wyrazów • korzysta z zasobów multimedialnych, np. słowników on-line, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej • wybiera z dramatu <i>Faust</i> odpowiednie sformułowania, które nadają podniosły ton wypowiedziom Archaniołów • porządkuje i hierarchizuje argumenty przedstawiane zarówno przez Kazimierza Brodzińskiego, jak i Jana Śniadeckiego dotyczące dyskursu na temat klasycyzmu i romantyzmu • prezentuje własne stanowisko, przygotowując głos w dyskusji • zna pojęcie hipertekstu • potrafi się posługiwać hipertekstami w podręczniku (np. odnośniki do informacji zawartych na innych stronach i w innych publikacjach i źródłach) • utrwała wiadomości na temat utworu uznanego za manifest
--	--	--	--

				<p>młodego pokolenia romantyków</p> <ul style="list-style-type: none"> • angażuje się w przygotowanie inscenizacji wybranej ballady Adama Mickiewicza • posługuje się <i>Słownikiem literatury polskiej XX wieku</i> • podczas przygotowywania referatu zbiera materiał z różnych źródeł, wybiera cytaty, które chce wykorzystać, i fragmenty, które chce sparafrazować, oraz gromadzi materiał ikonograficzny • przygotowuje plakat, gazetkę lub prezentację multimedialną na temat różnych powodów podróżowania na podstawie poznanych sonetów • posługuje się cytatami, charakteryzując postawy i zachowania bohaterów wiersza <i>Ze szczytu schodów</i> Zbigniewa Herberta • gromadzi informacje na temat wydarzeń historycznych, jakie rozegrały się w Polsce w roku powstania filmu <i>Lawa. Opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza</i> • wie, jakie odczytanie filmu sugeruje jego tytuł – w tym celu cytuje odpowiedni fragment III cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • posługuje się odpowiednimi cytatami, omawiając, jak osoba mówiąca w wierszu <i>Liryki lozańskie</i> Tadeusza Różewicza postrzega poezję i poetę • znajduje cytaty, które pozwalają określić podmiot liryczny w wierszu <i>Grób Agamemnona</i> • wskazuje cytaty, kto jest adresatem wypowiedzi podmiotu lirycznego w wierszu Zuzanny Ginczanki • analizując dramat Słowackiego <i>Lilla Weneda</i>, przytacza cytaty, które wskazują na stosunek Derwida do Gwinony • podaje cytaty, w których ujawniają się relacje pomiędzy ojcem i synem w dramacie <i>Nie-Boska komedia</i> • przygotowuje prezentację, biorąc pod uwagę literaturę, malarstwo, muzykę na temat nostalgii jako motywu obecnego w wybranych dziełach romantycznych • podsumowuje wiedzę na temat romantyzmu
--	--	--	--	--